

מערך שיעור – מצגת הורה מעשיר

שלום רב,

בנק הפועלים פועל רבות לקידום תחום החינוך הפיננסי בישראל במיזמים רבים לקהלי יעד מגוונים. הבנק שם לעצמו למטרה לפעול בעיקר בקרב הגיל הרך, ילדים ובני נוער מתוך הבנה כי **הרגלים פיננסיים נכונים מגיל צעיר יהוו תשתית לחיי רווחה כבוגרים.**

בנוסף, הרגלים פיננסיים בריאים יכולים לסייע בהצלחת כלכלת משק הבית כאשר הילדים, כחלק מהמשפחה, תורמים את חלקם בתכנון ובביצוע של הוצאות כספיות כמו גם היותם שגרירים לנושא בקרב חבריהם ובני משפחותיהם.

ילדים בגיל הרך (גן ובית הספר היסודי) הינם בגיל בו הם רוכשים את המושגים הראשונים שלהם לגבי כסף, חיסכון וכד', הם מלווים את ההורים בקניות, חשופים לפרסומות ולמעשה, נחשפים להחלטות פיננסיות כבר בגיל צעיר. על כן, חשוב לצייד אותם בכלים לניהול חייהם הכלכליים כבוגרים – אלו הכלים להצלחה, חיי רווחה, צמיחה והגשמה.

כל הורה יכול ללמד את ילדיו, או את חבריו של ילדיו, באמצעות העברת הדרכה קצרה ופשוטה. על כן, בנק הפועלים מעמיד לרשות הקהל הרחב מצגת ומערך מלווה המותאמים להעברת הדרכה קצרה לילדים בגילאי גן החובה ועד כיתה ב' (גילאי 5-8) אודות מושגי היסוד להתנהלות פיננסית נכונה.

המצגת הותאמה לשפת הילדים ומורכבת בעיקר משקפי תמונות וטקסט מועט על כן, מומלץ להיצמד למערך השיעור המציע הרחבת ההסברים, התשאולים והפעילויות המוצעים לכל שקף ושקף.

בהצלחה!!!

מה מראים / רעיונות נוספים	מה אומרים	כותרת	מס שיקף
	[דף שער למצגת] שלום כיתה x	כסף, בנק וחסכון שלום כיתה	1 2
	הצגה עצמית תמציתית למשל ניתן לתאר היכן עובד, מסלול הכשרה לימודית וכד'.	נעים מאד	3
כסף			4
	היום נדבר על שלושה דברים, שהם גם חלק מהחיים של כל אחד מאיתנו: כסף, בנק וחסכון. בנק הפועלים מציע מידע ומגוון שירותים וכלים שמסייעים להתנהלות פיננסית נכונה. היום אציג לכם מצגת שקיבלתי מהבנק כדי להכיר טוב יותר את מונחי היסוד לחינוך פיננסי.	כסף, בנק וחסכון	5
משחק סחר חליפין: להביא כל מיני הפתעות קטנות ולנסות להחליף בין התלמידים תמורת כלי כתיבה וכאלה...	נתחיל בכסף: למה צריך כסף? פעם לא היה צריך כסף... כל אחד גידל את האוכל שלו (חיטה, למשל), ואם הוא רצה חלב – הוא היה הולך לשכן, ומחליף קמח תמורת חלב. ממש כמו שאתם מחליפים קלפים. יש 'קלף יקר' ויש 'קלף זול'. אבל אז, במקום ללכת לסופר, היו הולכים לשוק, ומחליפים בכל דוכן את מה שצריך: חלב תמורת קמח, שמן תמורת תרנגולת, ביצים תמורת ירקות... אוף! כמה לסחוב! ועוד לא דיברנו על חלב שגשפך, על ירקות שמתקלקלים, ועל תפוחים עם תולעים... יותר פשוט ללכת עם ארנק וכסף, לא?	למה צריך כסף?	6
רעיון להפעלה: מה היינו צריכים לעשות היום אם לא היה כסף – אלא רק סחר חליפין? רעיון לדיון: יש דברים חשובים שלא עולים כסף? (כן, והם החשובים באמת!)	כסף הוא אמצעי פשוט לתשלום. אפשר להרוויח כסף, ואפשר להוציא כסף. ההורים שלכם מרוויחים כסף, כלומר מקבלים כסף תמורת העבודה שלהם. וכשאנחנו קונים – אנחנו מוציאים את הכסף הזה בתמורה לדברים שאנחנו צריכים או רוצים. שאלה: על מה אתם מוציאים כסף?	מה זה כסף?	7
הרחבה: תמונות של עוד מטבעות, אפשר להביא כסף מהעולם וגם כסף ישראלי ישן	פעם, כסף היה עשוי מ...כסף, מזהב וממתכות יקרות אחרות. היום, רוב המטבעות לא עשויים זהב או כסף. וה"כסף הגדול" בכלל עשוי מנייר. אילו שטרות ומטבעות אתם מכירים? לכסף שלנו, בישראל, קוראים שקל חדש. מכירים שמות של מטבעות אחרים מהעולם?	איך נראה כסף?	8
	פעם היו שומרים על הכסף בתיבות אוצר. או בשקים... או מתחת לבלטות... או בקופסת חסכון עד שלפני כמה מאות שנים, המציאו מקום שבו שומרים על הכסף. איך קוראים למקום כזה?	איך שומרים על הכסף?	9

בנק		10
	<p>בימי בית המקדש, קראו לבנקאי "שולחני", כי הלקוחות היו פוגשים את הבנקאי משני צידי השולחן. באיטלקית, קראו לבנק 'בנקו', שפירושו ספסל. כי הבנקאי ישב על ספסל בשוק. היום, בנק הוא מקום שבו שומרים/מפקידים את הכסף וגם מנהלים את כל הפעילות הכספית שלנו: הוצאות, הכנסות, השקעות, הלוואות ועוד.</p>	<p>בנק – מאז ועד היום</p> <p>11</p>
<p>מהי הפקדה של כסף? העברת כסף לאחריות הבנק. מהי משיכה של כסף? הפעולה ההפוכה של הוצאת כספים מהבנק.</p>	<p>לרב האנשים (וגם להרבה צעירים, מגיל 14 ומעלה) יש חשבון באחד הבנקים. לבנק הפועלים, למשל, יש כשני מיליון לקוחות! לכל אחד מהם יש חשבון (אחד לפחות) שבו הוא יכול <u>להפקיד</u> כסף, ולמשוך אותו כשהוא צריך. אפשר <u>למשוך</u> את הכסף מהבנקט (קיר) ולקנות בו דברים, או <u>לשלם</u> עם כרטיס אשראי – כרטיס מיוחד, שנותן פקודה למחשב מיוחד להעביר את הכסף מהחשבון שלי לחשבון של החנות או לשלם בשיק, שזה כמו שטר כסף מיוחד ואישי – בטח לקחתם מההורים כדי לשלם על החוג או לביה"ס על הטיול השנתי.</p>	<p>והיום, בנק זה דבר מדהים</p> <p>12</p>
<p>שאלות להיכרות עם אמצעי התקשורת עם הבנק: אילו אתרי אינטרנט או אפליקציות אתם מכירים של הבנקים? ראייתם את ההורים מסתכלים על חשבון הבנק שלהם במחשב? בסלולארי?</p>	<p>בנק הפועלים נמצא לא רק בכל הארץ – וגם מסביב לעולם – בניו יורק, בקנדה, באירופה, במזרח הרחוק באינטרנט – לבנק יש אתר שבו אפשר לבדוק כמה כסף יש בחשבון, וגם לשלם חשבונות, להעביר כסף לחשבונות של אנשים אחרים בטלפון – לבנק יש מוקד טלפוני עם מאות בנקאים, וגם בטלפון אפשר לקבל מידע ולבצע פעולות בכסף שלי. אפשר גם להתייעץ עם הבנקאים בנושא כסף, הוצאות וחסכון.</p>	<p>הבנק נמצא בכל מקום</p> <p>13</p>
	<p>קל ונוח לקנות, לשלם, לקבל תשלומים ולעשות עסקים ואפשר לגדול, להגשים חלומות, לבנות ולהתפתח: לקנות בית למשפחה להקים עסק לצאת לטיול (ללמוד באוניברסיטה, לקנות אוטו חדש יותר ועוד חלומות) אלה דברים שעולים הרבה כסף. אפשר לחסוך לקראתם מראש – לשים כל יום או כל חודש כסף בקופה ואפשר לקבל הלוואה עכשיו ולהחזיר את הכסף לאט לאט מה הדברים הכי חשובים/בסיסיים שקונים בכסף ואי אפשר לוותר עליהם?</p>	<p>בזכות הבנק – זה קל</p> <p>14</p>
חסכון		15
	<p>בבנק הפועלים, מאמינים שכסף הוא דבר חשוב, אבל חשוב עוד יותר לדעת לחסוך. לכן, בבנק רוצים ללמד אתכם למה חשוב לחסוך, ולעזור לכם להתרגל לחסוך. שאלה: מה זה חיסכון? תנו לי דוגמה? האם אנחנו חוסכים רק כסף?</p>	<p>לחסוך עכשיו – ולתמיד</p> <p>16</p>
	<p>מי מכם חסך פעם? [גם אם אף אחד לא חושב שחסך] ברור שחסכתם... מישהו כאן חסך מים? חשמל? חסכתם כדי לקנות משהו שרציתם? חסכתם משהו לכיתה? למה זה חשוב לחסוך?</p>	<p>את חוסכת? אתה חוסך?</p> <p>17</p>

<p>כדאי לדעת: גם חסכון של מים וחשמל חוסך להורים קצת כסף.</p>	<p>למה חשוב לנו לחסוך מים? [כי אין לנו מספיק מים במדינה, והכנרת מתייבשת // כי בזבזנו מים הרבה שנים, ועכשיו אין לנו + סיבה ירוקה: כדי שיהיו מספיק מים שיזרמו בנחלים, ויהיו מים להשקות גינות, וחורשות, ופרחים] למה חשוב לנו לחסוך חשמל? [כי חשמל, בדרך כלל, מזהם את הסביבה, ואנחנו רוצים לשמור עליה נקייה] חשוב לחסוך, כי מים, כמו כסף – לא צומחים על העצים. יש לנו מהם בכמות מוגבלת. אנחנו חוסכים כדי שהעתיד שלנו יהיה טוב יותר (נקי יותר, בריא יותר, מזוהם פחות)</p>	<p>18 למה חשוב לחסוך?</p>
	<p>כמו שחשוב לחסוך במים, חשוב גם לחסוך כסף. [כדי שיהיה לנו עתיד טוב יותר] פעם היו חוסכים כסף מתחת לבלטות או בארון סודי, היום - כסף חוסכים, בדרך כלל, בבנק: זה גם נוח ובטוח יותר, וגם מקבלים ריבית על הכסף שחוסכים, וכך יש יותר כסף.</p>	<p>19 חוסכים כסף</p>
<p>משחק: לחלק 'שטרות מונופול' לכל ילד בשווי 500 ₪. על הלוח לכתוב דברים שמבזבזים כסף כמו: סקייטבורד, סרט ופופקורן [-50 ₪], ממתקים, אופניים חדשים [-350 ₪], נעלי ספורט וכו'. וגם הכנסות: להגדיל את דמי הכיס [+50 ₪], למצוא עבודה [+700 ₪], לחסוך את הכסף שקיבלתי ליום הולדת [+100 ₪], לחסוך בחשמל [+200 ₪]. כל ילד רושם את הבחירות שלו ואח"כ בודקים כמה נשאר לכל אחד.</p>	<p>נוציא פחות כסף אפשר לוותר עד דברים חשובים אפשר לקנות את מה שרוצים אבל במקום זול יותר אפשר לקנות כמויות קטנות יותר ממה שרוצים נרוויח יותר כסף אפשר להרוויח יותר כסף נקבל מתנות</p>	<p>20 מאיפה יבוא הכסף לחסכון שלנו?</p>
	<p>כתות א-ב-ג נניח שבכל יום תחסנו שקל אחד (במקום לקנות) בעוד שבוע יהיו לכם... בעוד חודש, יהיו לכם... ובעוד (בחופש הקרוב, למשל) יהיו לכם XXX שקלים! מה אפשר לקנות בזה? כיתות ד-ה-ו כל אחד – שיחשוב על משהו שהוא מאוד רוצה לקנות. (לבקש מתלמיד אחד או שניים להגיד מה, ולהעריך את המחיר של זה) אם, נניח, אני יכול לחסוך X שקלים בשבוע, כמה זמן ייקח לי? בואו נעשה חשבון: אתם רוצים לרכוש לעצמכם מתנה שעולה 100 ₪, ובכל שבוע אתם יכולים לחסוך 10 שקלים – כמה שבועות צריך?</p>	<p>21 מתחילים לחסוך</p>
	<p>לחסוך זה הרגל חשוב – ממש כמו לצחצח שיניים. נכון שלפעמים זה קצת מפתה לבזבז ולא לעשות את זה, אבל כשחושבים על העתיד - זה בהחלט עוזר. היום, אחרי השיעור הזה, אתם יכולים לחשוב מה הדבר שאתם רוצים לחסוך בשבילו – לחשוב כמה אתם יכולים לחסוך בכל יום או בכל שבוע, ופשוט להתחיל לחסוך. כן, כל ילד יכול לחסוך: בצנצנת, במגירה שלכם, אצל אמא ואבא... וכמובן, בקופת חסכון. אתם גם יכולים לעזור לאמא ואבא לחסוך בהוצאות הטלפון, למשל. ואתם יכולים לחסוך בשביל המטרה האישית שלכם: רולר בליידס, משחק מחשב שאתם רוצים, ספר... ותחסנו גם בשביל העתיד של כולנו – במים, בחשמל, בנייר – בכל</p>	<p>22 חוסכים כל יום!</p>

	מה שיעזור לעתיד שלנו באופן אישי, ושל כדור הארץ כולו!		
למישהו יש שאלות?		מאחלים לכם להגשים הרבה חלומות!	23

הערות להורה המעשיר – דברים שחשוב לקחת בחשבון:

- ✓ כסף, כידוע לך, הוא נושא רגיש ואישי.
- ✓ לכן, חשוב להיות ערניים במסגרת הדיון להבדלים הכלכליים בין הילדים השונים, ולהשאיר את הדיון במסגרת שתכבד את כל המשתתפים ואת פרטיותם: להימנע מלשאל שאלות אישיות מדי; להימנע מלהציג מקרים פרטיים, וכשנדרשים לדוגמאות מספריות – להישאר בסכומים סמליים (כגון שקל) ולא בסכומים אמיתיים, שעשויים להביך חלק מהמשתתפים.
- ✓ חשוב להימנע מהצגת עמדה שיפוטית על דעות, רעיונות ואמירות של התלמידים, או מהצגת עמדה באופן שעלול להביך את הדוברים הצעירים.
- ✓ בהחלט ניתן להבהיר שעמדתך שונה מדעה שהוצגה בכיתה – על פי העניין, תוך כיבוד הדעה האחרת ובמידת הצורך הבהרה שיש דעות שונות בנושא וכי הן לגיטימיות.